

raadsvoorstel

portefeuillehouder F. Buijserd
opgesteld door Petra van der Poel / 309
kenmerk/datum G10.0899
vergaderdatum raad 16 december 2010
jaar/nummer 2010-0127

onderwerp Rekenkameronderzoek Realisatie Onderwijshuisvesting Buytewech-Oost

De Rekenkamer Nieuwkoop stelt de raad voor:

1. het eindrapport "Realisatie Onderwijshuisvesting Buytewech-Oost" van 12 november 2010 voor kennisgeving aan te nemen;
2. het college opdracht te geven de raad zowel in de initiatief- als in de daaropvolgende fases bij projecten en exploitaties goed bij de gewenste ontwikkelingen te betrekken (denk aan: duidelijke kaders vaststellen, financiële en inhoudelijke bijstellingen voorleggen, enz.);
3. met het college afspraken te maken om de raad periodiek te informeren over de uitvoering van de Kadernota grondbeleid 2010 – 2014 en specifiek met welke (nieuwe) instrumenten en middelen het faciliterend grondbeleid vorm en inhoud wordt gegeven;
4. aan het college te verzoeken de door het MT vastgestelde discussienota "Rollen en taken ten aanzien van het Grondbedrijf" te agenderen voor behandeling door de raad, aangezien hierin ook de verantwoordelijkheden van de raad worden beschreven;
5. aan het college te verzoeken de ingezette organisatieontwikkeling met projectmatig werken voort te zetten en te borgen dat de met de projecten opgedane kennis en ervaring wordt geborgd, zodat deze behouden blijft voor de gemeente.

Rekenkamer Nieuwkoop

Hans Slooijer
directeur

Toelichting

Het eindrapport "Realisatie Centrale Onderwijshuisvesting Buytewech-Oost" bevat de resultaten van het rekenkameronderzoek dat gehouden is in 2010.

Doel van het onderzoek

Het proces van besluitvorming en realisatie van de bouw van de school in Buytewech-Oost te reconstrueren opdat hieruit lessen voor de toekomst kunnen worden getrokken.

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de volgende vraagstelling:

1. welke besluiten zijn in de afgelopen jaren door de gemeente genomen die hebben geleid tot de bouw van de school in Buytewech-Oost?
2. hoe is de raad daarbij betrokken en welke besluiten heeft de raad genomen?
3. welke contracten zijn ter uitvoering van de raadsbesluiten met marktpartijen gesloten, zijn deze eventueel tussentijds gewijzigd en om welke reden?
4. wat is de relatie tussen de (opbrengst uit de) grondexploitaties Elleboogvaart en Achterweg en de bouw van de school in Buytewech-Oost?
5. wat zijn de oorzaken dat de indertijd ingestelde reserve onvoldoende dekking biedt?
6. hoe kunnen in de toekomst bij vergelijkbare en bij sleutelprojecten soortgelijke situaties worden voorkomen?

De focus daarbij is "het kunnen trekken van lessen voor de toekomst".

Het college heeft, in het kader van bestuurlijk wederhoor, op 9 november 2010 per brief een bestuurlijke reactie gegeven op dit rapport.

Beoogd effect

Dit rekenkameronderzoek is een hulpmiddel voor de gemeenteraad om inzicht te krijgen in het ontstaan van de tekorten bij enerzijds de besluitvorming rond de bouw van de school en anderzijds hoe in de toekomst bij vergelijkbare en bij sleutelprojecten soortgelijke situaties kunnen worden voorkomen.

Bevindingen

1. Gegevensverzameling

Relevante documenten zijn via tussenkomst van de concerncontroller aan ons ter beschikking gesteld. De aanlevering van de gevraagde documenten gebeurde gedurende de gehele onderzoeksperiode. Als reden daarvoor is opgegeven dat niet alle documenten gemakkelijk voorhanden waren. Ook heeft de Rekenkamer zelf gedurende het onderzoek aanvullende documenten opgevraagd. Enkele documenten bleken niet beschikbaar te zijn.

Met een aantal direct betrokken personen is een interview gehouden. Enkele bleken daartoe niet bereid om hen moverende redenen.

De hoeveelheid aan wel beschikbare gegevens heeft de Rekenkamer in voldoende mate in staat gesteld het onderzoek naar behoren uit te voeren.

2. Refereer aan de vastgestelde kaders

Een andere bevinding is dat naarmate de trajecten van de bouw van de school en de grondexploitaties Achterweg en Elleboogvaart vorderen en de diverse actualisaties van de grondexploitaties aan de raad worden aangeboden, niet meer aan het financiële kader van Deloitte & Touche ICS Adviseurs (met de beoogde opbrengstensaldi) is gerefereerd. Hetzelfde geldt voor de aanvullende kredieten voor de bouw van de school.

3. De argumentatie voor de laatste kostenoverschrijding van de school blijft onbekend

De bouw van de school valt duurder uit. Dit komt deels door verruiming van het programma van eisen. Een gedeelte van deze uitbreidingen kent andere dekkingsmiddelen (bijv. voor de naschoolse opvang huurinkomsten). De overschrijding bij de eindafrekening van het krediet is echter niet onderbouwd.

4. Lagere eindsaldi grondexploitaties

Bij de grondexploitaties Achterweg en Elleboogvaart zijn lagere eindsaldi gerealiseerd door hogere rentekosten (door verhoogde planvorming), hogere plankosten, een deelgebied was niet opgenomen in de kostenraming en er is bijgedragen aan realisatie van de parkeerkelder aan de Achterweg. Dragen van enig risico is inherent aan een actief grondbeleid en een ondernemende bestuursstijl. De inmiddels vastgestelde Nota weerstandsvermogen en risicomanagement heeft tot doel het risicobewustzijn bij projectontwikkeling te vergroten en het risicomanagement vorm en inhoud te geven. Verder is inmiddels besloten als gemeente een faciliterende rol in te nemen.

5. Geen koppeling meer tussen kosten en bekostiging

Vanwege de zogenaamde Artikel 12 status van de voormalige gemeente Nieuwkoop dienden investeringen gedekt te worden met aantoonbaar reële (grond)opbrengsten. Dit is de belangrijkste verklaring dat de bouw van de centrale huisvesting in Buytewech-Oost is gekoppeld aan de opbrengst van de vrijkomende gronden aan de Achterweg en Elleboogvaart. Afgezien van de risicovolle winstneming vooraf, is in de recente periode gebleken dat deze koppeling tot diverse misverstanden bij de raad heeft geleid. Volgens de door het college voorgestelde Kadernota grondbeleid 2010 – 2014 worden exploitaties niet meer gekoppeld aan (andere) investeringen en vindt op andere wijze verevening c.a. aanwending van positieve saldi plaats.

6. Integrale aansturing is belangrijk

De ervaring (zoals met de verkeersproblematiek bij de nieuwe school, die nog na oplevering en ingebruikname van de school voor de raad noodzaakten tot extra investeringen in de openbare ruimte) leert dat integrale aansturing en begeleiding door alle relevante ambtelijke disciplines van projecten belangrijk is.

Communicatie

Het rekenkamerrapport wordt geplaatst op de website van de gemeente Nieuwkoop.

Achterliggende stukken die ter inzage liggen:

- Aanbiedingsbrief van de directeur Rekenkamer Nieuwkoop
- Eindrapport "Realisatie Centrale Onderwijshuisvesting Buytewech-Oost; Schoolvoorbeeld of een wijze les?"
- Bestuurlijke reactie van het college van B&W van 9 november 2010

Advies meningsvormende raad | 2 december 2010

Het stuk kan door naar de besluitvormende raadsvergadering van 16 december; als **hamerstuk**.